

Juridisk vurdering af forslag til Servicetilpasnings- og handlekatalog vedrørende Køge Marina (budget 2011-2014)

Steen Holbek, formand for havnebestyrelsen i Køge Marina, har anmodet om en juridisk vurdering af lovligheden af det af Køge Kommune vedtagne forslag til Servicetilpasnings- og handlekatalog for så vidt angår Køge Marina.

Der gælder en række kommunalretlige grundsætninger (retsgrundsætninger), når en kommune stiller en ulovbestemt ydelse eller indretning til rådighed for borgerne. Med ulovbestemt indretning menes indretning, som en kommune ikke ifølge lovgivningen har pligt til at stille til rådighed, men som kommunen kan vælge at stille til rådighed for borgerne, hvis den ønsker dette.

Køge Marina er en kommunal institution. Lystbådehavnen og de dertil knyttede anlæg stilles til rådighed for kommunens borgere og andre, der opfylder de fastsatte betingelser for at anvende de forskellige faciliteter, samt søsportsforeninger m.v.

Når en kommune vælger at stille en ulovbestemt indretning til rådighed for borgerne, kan der kræves betaling for brug af indretningen, medmindre indretningen er omfattet af princippet om allemandsbrug og vederlagsfrihed. Er der derimod tale om indretninger m.v., som der sædvanligvis betales for, kan kommunen med visse begrænsninger kræve vederlag for brug af den pågældende indretning. En kommunal lystbådehavn med tilknyttede anlæg er et eksempel på en indretning, der kan stilles til rådighed for borgerne m.v. mod vederlag.

Når en kommune stiller en indretning til rådighed mod vederlag, gælder der nogle retlige grænser for opkrævningen af vederlag. Det antages således i almindelighed, at en kommune ikke kan forfølge finansielle formål, selvom den i øvrigt lovligt kan stille ydelser til rådighed for borgerne mod betaling. Det betyder f.eks., at en kommune ikke uden lovhjemmel kan sætte afgiften på en bestemt ydelse op med det formål at omfordele skattebyrden fra direkte til indirekte skatter.

Endvidere gælder der et forbud mod ”kommunal berigelse”. Dette er udtryk for et princip om, at en kommune som udgangspunkt ikke kan vælge at præstere ydelser mod betaling med det formål at tjene penge (erhvervsøkonomisk formål). Der gælder visse modifikationer til dette princip, men udgangspunktet er klart.

Ovennævnte retlige grænser fastsætter nogle overordnede rammer for, hvad en kommune kan opkræve af betaling, når den stiller en ulovbestemt ydelse til rådighed for borgerne. Det er bl.a. disse rammer, der også giver sig udslag i det såkaldte hvile-i-sig-selv-princip, der bl.a. gælder for kommunale forsyningsvirksomheder.

Den afgørende begrundelse for hvile-i-sig-selv-princippet er, at fastsættelse af takster på et andet niveau end det, som modsvarer omkostningerne, indebærer en reel forrykning af byrdefordelingen mellem kommunens borgere, herunder navnlig den byrdefordeling, som den kommunale skatte-lovgivning er udtryk for, og at en sådan forrykning må forudsætte et særligt retsgrundlag (lovhjemmel).

Hvile-i-sig-selv-princippet medfører, at økonomien over tid skal balancere. Balancen skal ikke nødvendigvis være til stede i de enkelte regnskabsår, men blot over en vis periode. Over tid skal der således være balance mellem indtægter og udgifter. Til udgifterne regnes ikke kun udgifter til driften

af den pågældende indretning, men også udgifter til vedligeholdelse og investeringer i nye anlæg tilknyttet indretningen. Det vederlag, der opkræves for benyttelsen af en kommunal indretning, kan således forhøjes, hvis dette f.eks. er nødvendigt for at kunne foretage investeringer til gavn for indretningen og dennes brugere.

I øvrigt er det oplyst, at lejeniveauet for Køge Marina ligger relativt lavt i forhold til andre havne langs Sjællands østkyst.

Det er min opfattelse, at forhøjelserne af bådpladslejen på Køge Marina ikke overstiger de rammer, som regulerer betalingen for ulovbestemte, kommunale ydelser. Der kan således ikke siges at være tale om en ulovlig skatteopkrævning.

For så vidt angår etableringen af en ny flydebro til ca. 600.000 kr., så forventes det, at denne vil give en øget indtægt på ca. 175.000 kr. fra 2011 og fremefter. Der er således tale om en investering, som på sigt vil bidrage positivt til Køge Marinas økonomi. Midlerne til etableringen af den nye flydebro skal komme fra de midler, der ”frigøres”, når Køge Marina fra budget 2011 er færdig med at afdrage et lån til etablering af en havnelift. Dertil kommer indtægter fra de øgede takster. Det afgørende er i den forbindelse, at de nævnte indtægter anvendes til anlæg på Køge Marina til gavn for Køge Marina og dennes brugere, og at de ikke blot overføres til kommunekassen.

24. september 2010

Bjarke Thestrup Hansen
Juridisk konsulent

Køge Kommune
Byrådssekretariatet
Torvet 1
4600 Køge

Telefon: 56 67 24 66